ORĘDOWNIK POWIATU KOZMINSKIEGO

Abonament:
kwartalnie: w ekspedycji . . . . 300.00 mk.
„ na poczcie . . . . 330.00 mk.
numer pojedyńczy . . . . 15.00 mk.

Dział urzędowy ⊟ nieurzędowy

Koźmin, sobota dnia 12-go sierpnia 1922 r.

Ogłoszenia:
wiersz 1-łam. nonp. na str. 6-cio łam. lub miejsce jego 20.00 mk.
wiersz reklamowy nonparelowy na stronie 3-łamowy . 50.00 mk
Dla ogłaszających z póza powiatu 100 % więcej

Nr. 64 | **Za redakcję:** Dział urzędowy: Starostwo; nieurzędowy: E. Kraszewski w Koźminie. Wychodzi 2 razy tyg. Ogłoszenia przyjmuje sie do wtorku i piątku godz. 9 przedpoł. | **Druk:** ZAKŁAD GRAFICZNY EDWARDA KRASZEWSKIEGO w KOŹMINIE. Nakład własnej księgarni. Telefon 34. Adres telegraficzny: Orędownik Koźmin | **Rok 35**

Z powodu święta Wnieb. NMP. wyjdzie następny numer w środę o swoim czasie.

Dział urzędowy

Nr. 365. **Odezwa do Pracodawców i Pracobiorców Rolnych Województwa Poznańskiego.**

Na skutek braku porozumienia między Zjednoczeniem Producentów Rolnych i Arbietgeberverband z jednej — a Związkiem Zawodowym robotników rolnych i leśnych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego z drugiej strony, wybuchł w dniu 2-gim b. m. strejk rolny w Województwie Poznańskim.

Strejk ten wyrządza niepowetowane straty interesom skarbowym Państwa, a również i stosunkom wewnętrznym, przyczyniając się do wprowadzenia zamętu i anarchji w życie społecznie województwa.

Wszystkie zabiegi, które Rząd czynił w celu załatwienia sporu między producentami i pracobiorcami rolnemi, spotkały się z odmową organizacji zawodowych obu stron.

Stwierdzając niemożność doprowadzenia do zgody między wymienionemi organizacjami oraz wyrażając przekonanie, że ze wszech miar szkodliwym jest stan walki między pracodawcami i pracobiorcami rolnymi, którzy w interesie własnym oraz Państwa winni ze sobą współżyć i współpracować — wzywam:

1) **wszystkich pracowników rolnych Województwa Poznańskiego do zaprzestania strejku,**

zaś 2) **wszystkich pracodawców rolnych do wypłacenia swym robotnikom 50% podwyżki w myśl orzeczenia Okręgowej Komisji Rozjemczej z dnia 14 lipca r. b., nie potrącenia swym pracownikom deputatu za czas strejku oraz nie-zwalniania jedynie za udział wstrejku jako takim.**

Tylko w drodze wzajemnych ustępstw będzie można faktycznie zlikwidować szkodliwe skutki obecnego ostregu zatargu.

W imię dobra Państwa apeluję do robotników i pracodawców rolnych, żeby na zasadzie powyżej przedstawionych warunków przystąpili do natychmiastowego zlikwidowania strejku rolnego w każdym poszczególnym majątku.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
(—) m. p. Ludwik Darowski.
Warszawa, dnia 8 sierpnia 1922 r.

Nr. 366. Wydział Powiatowy uchwalił na posiedzeniu dnia 17. lipca r. b. obwód akuszerki nr. 7 Gościejem znieść i poszczególne miejscowości, które do obwodu Gościejewa należały do sąsiednich obwodów położnych przydzielić.

Obwody akuszerek nr. 3 i 4 Koźmin, nr. 8 Kuklinów i nr. 11 Wałków zostały jak następuje zmienione:
1. do obwodu akuszerki nr. 3 Koźmin (Relewiczowej), należą następujące miejscowości:

a) Koźmin miasto z odbudowaniem Tatary Cięgliny Chełków, Białydwór i Koźmin zamek
b) Cegielnia gmina z Mogiełką odb.
c) Czarnysad gmina
d) Czarnysad dwór
e) Dębiogóra dwór
f) Orla dwór z folwarkami Mogiełka i Orlinka.
g) Orla gmina z odb. Kladka i Orlinka.

2. do obwodu akuszerki nr. 4 Koźmin (Szymańskiej) należą następujące miejscowości:

a) Koźmin miasto z odbudowaniem Tatary Cięgliny, Chełków, Białydwór i Koźmin zamek
b) Gościejew gmina z odb. Józefów i Paniwola
c) Kaniew
d) Lipówiec gmina z Kolas odb.
e) Mokronos gmina
f) Mokronos dwór
g) Psiepole dwór
h) Serafinów dwór
i) Skałów gmina
k) Skałow dwór
l) Staniew gmina
m) Staniew dwór
n) Susnia gmina
o) Wrotków gmina
p) Wrotków dwór

3. do obwodu akuszerki nr. 8 Kuklinów (Nowakowej) należą następujące miejscowości:

a) Dzierzanów dwór z folw. Baran
b) Dzierzanów gmina z odb. Kamionka
c) Fijałów z gminą Wilanów, Wyganowem probostwem i szkołą
d) Rojew gmina
e) Kuklinów dwór z folw. Franków, Suchylas, Lipówiec i Rzemichów
f) Kuklinów gmina
g) Romanów gmina z Starogrodem probostwem i Wrzaski odb.
h) Rzemichów gmina
i) Starygród dwór
k) Unisław gmina
l) Wielowies gmina
m) Wielowies dwór z folw. Brzeziny
n) Wronów dwór
o) Wyganów gmina

4. do obwodu arkuszerki nr. 11. Wałków (Kornobisowej) należą następujące miejscowości:

a) Borzęcice gmina
b) Galew gmina
c) Nowa Obra gmina z odb. Dymacz
d) Obra dwór z folw. Józefowo i Szymanowo
e) Polskie Olędry gmina
f) Sapieżyn gmina
g) Stara Obra gmina
h) Trzebin gmina
i) Wałków gmina

Poczczególne Zarządy miejscowe zechcą powyższe natychmiast opublikować. — Nr. dz. 366/22 W P —

Koźmin, dnia 31. lipca 1922 r.
Starosta, Czarnecki.

Nr. 367. Z różnych stron dochodzą mi skargi właścicieli gospodarstw, że ich sąsiedzi właściciele mniejszych gospodarstw, ustawiają w pobliżu stodół stogi, nieprzestrzegając przepisów policyjnych. Wskutek tego olbrzymia część majątku narodowego wystawiona jest w razie pożaru na pastwę płomieni staczając ludność na dno nędzy.

Celem zapobieżenia tym lekkomyślnym a tak nieszczęśliwym wypadkom, zwracam uwagę na przepisy Policyjne Przeciwpożarowe z dnia 21. 6. 1912 r. (Amtsblatt der Konigl. Regierung zu Posen nr, 32 z dnia 6. VIII. 1912 wzgl. Amtsblatt der Königl Regierung zu Bromberg nr. 13 z dnia 28. III. 1914 Rozp. 236) aby były przez ludność i podwładne im organy z całą surowością przestrzegane. — L. dz. 4740/22 St. I. —

Koźmin, dnia 9. sierpnia 1922 r.
Starosta, Czarnecki

Nr. 368. Senat Administracyjny Sądu Apelacyjnego l. dz. I. A. 15/22. 9 Poznań. dnia 13 lipca 1922 r.

Ferje Senatu Administracyjnego Sądu Apelacyjnego w Poznaniu trwają w myśl regulatywu z dnia 22 lutego 1892 r. od 15 lipca do 15 września. Na bieg czasokresów, ustawą ustalonych ferji wpływu nie mają. Podczas feryj tylko pilne sprawy, uznane jako takie, Senat rozpatrywać będzie.

Poznań, dnia 28 lipca 1922 r.
Wojewoda Poznański
(—) Piasecki m. p.
Naczelnik Wydziału Administracyjnego

Powyższe podaje do publicznej wiadomości.
Nr. dz. 4615/22 St. I.
Koźmin, dnia 4 sierpnia 1922 roku.
Starosta Czarnecki

Nr. 369. Następujące osoby zamierzają z powiatu tutejszego wyprowadzić sie do Niemiec.

1. Bernard Mamlok, kupiec z Koźmina z żoną
2. Moritz Sühsmann, handlarz z Koźmina z rodziną
3. Karól Bureik, osadnik z Sapieżyna z żoną

Osoby i urzędy, mające jakiekolwiek pretensje do powyższych osób, zechcą się w przeciągu 6 dni w tutajszem Starostwie pokój nr. 3 zgłosić.

Koźmin, dnia 10. sierpnia 1922 r.
Starosta, w zast. Andrzejczak
Starszy Sekretarz powiatowy

Nr 370. Powołując się na obwieszczenie moje z dnia 11. listopada 1920 r. (Orędownik nr. 91 poz. 508) zwracam ponownie uwagę na obowiązek donoszenia władzy policyjnej każdego wypadku cholery.

Donosić winni:

a) lekarz leczący,
b) głowa rodziny,
c) pielęgnujący chorego,
d) głowa domu, w którym wypadek wystąpił,
e) oglądacz zwłok.

Niedonoszenie będzie według punktu 1 § 35 ustawy pruskiej z dnia 18. sierpnia 1905 r. dot. zwalczania chorób zakaźnych grzywną do 1500 mk. wzgl. więzieniem karane. — L. dz. 4047/22 St. I. —

Koźmin, dnia 1. sierpnia 1922 r.
Starosta, w zast. Andrzejczak

Nr. 371. **Obwieszczenie**
Wyjazd górników i robotników z powiatu Koźmińskiego do prac w kopalniach francuskich nastąpi w środę 16 sierpnia 1922 r. rano o godz. 5-tej z Kozmina do Poznania.

Pożądani są przedewszystkiem **zawodowi górnicy** którzy już kilka lat w kopalniach pracowali. Robotników może być przyjętych 50% od ogólnej liczby.

Reflektanci na wyjazd winni się stawić **w poniedziałek dnia 14 sierpnia r. b.** pomiędzy godz. 2-gą a 4-tą po południu w Państw. Urzędzie Pośredn. Pracy w Koźminie w celu odebrania potrzebnych na wyjazd papierów.

Do wyjazdu potrzebne jest zaświadczenie z P. K. U., wykaz osobisty z fotografją i zaświadczenie od najbliższej władzy potwierdzające zgodność na wyjazd.

Zgłoszenia przyjmuje codziennie Państwowy Urząd pośrednictwa Pracy

Koźmin, dnia 11 sierpnia 1922 roku.
Starosta, w zast. Andrzejczak
Starszy Sekretarz powiatowy

Obwieszczenia innych władz.

Kradzieże ziemiopłodów ujawniają się z każdym rokiem coraz częściej, przyczem za umową starszych biorą czynny udział i dzieci szkolne. Kuratorjum poleca przeto pp. Kierownikom szkół, aby dzieci szkolne pouczyli o niewłaściwem i karygodnem postępowaniu i wpłynęli na nie, aby nie uczestniczyły w kradzieżach ziemiopłodów. 372

Koźmin, dnia 6. sierpnia 1922 r.
Inspektor szkolny Chojecki.

Dział nieurzędowy

Likwidacja strajku rolnego.

Wygasanie strajku rolnego.

Strajk wygasa. Gwałty i terror ustają, do czego przyczyniła się stanowcza postawa policji i wojska. W 159 majątkach strajk zlikwidowany. W zupełności już pracują powiaty: wschodnio-poznański, pleszewski, czarnkowski, prawie cały wągrowiecki. Odezwa ministra pracy i opieki społecznej, wzywająca do podjęcia pracy, którą rozesłano do wszystkich powiatów i miejscowości, dokonała reszty i strajk niebawem należeć będzie do przeszłości, jako krwawa przestroga na przyszłość.

W powiecie bydgoskim pracują we wszystkich majątkach z wyjątkiem 4.

Strajk w p. krotoszyńskim i koźmińskim objął domeny państwowe. Przebieg był ostry, dochodziło do gwałtów i terrorów. W Łagiewnikach pobito córkę właściciela i elewa gospodarczego. W Rzemichowie napadnięto wracających od pracy ochotników z Kobylina i obito, a w nocy z d. 5. na 6. spalono stóg zboża, zwieziony przez bezrobotnych. W poniedziałek zorganizowano w Kobylinie Samoobronę społeczną w żniwowaniu; członkowie jej pracują w okolicznych folwarkach z całem zapałem. W St. Kobylinie na posterunek wojskowy przed dworem napadł w nocy Niemiec Manke, blachnierz, oddając 5 strzałów. Żołnierz aresztował sprawcę, którego zamiarem było wywołać zamęt i przy pomocy strajkujących rozbroić wojsko.

Płace robotników rolnych.

Jak wiadomo, Producenci Rolni zgodzili się na 50% podwyżki płac gotówkowych, w myśl orzeczenia Komisji Rozjemczej.

Po uwzględnieniu tej podwyżki płace przedstawiają się następująco: płaca ręczniaka w gotówce kwartalnie wynosi 9075 mk. płaca fornala, skotarza i straży kwartalnie wynosi 10 725 mk., płaca dzienna chałupników w sierpniu 1 245, w wrześniu 1 065 mk., płaca zaciążników 1 kategorji 150, II kategorji 225, III kateg. 285, IV. 420 mk.

Prócz wypłat w gotówce robotnicy rolni pobierają deputat w naturze. I tak ręczniak otrzymuje rocznie: 21 centnarów żyta, 6 centnarów jęczmienia, 3 centnary pszenicy, 2 centnary grochu, 60 centnarów ziemniaków. Prócz tego otrzymuje do użytkowania 1 morgę roli, 30 prętów kapuśnika, utrzymanie 1 krowy, mieszkanie i opał.

Deputat chałupnika wynosi: 8 centnarów żyta, 2 centnary jęczmienia, 1 centnar grochu, 1 centnar pszenicy, 1 morgę roli, 2 wolne furmanki. Ażeby ocenić wartość deputatu, dość nadmienić, że według notowań giełdy Płodów Rolniczych w Poznaniu z dnia 9 b. m. za centnar 100 funtowy żyta płacono 7500—8400 mk., a litr mleka kosztuje obecnie w Poznaniu 140 marek.

Dotyczy budowy pomnika „Wolności“ w Jarocinie

Nawiązując do odezwy, z dnia 15 lipca w sprawie budowy pomnika „Wolności" w Jarocinie, informje niżej podpisany Komitet, że celem skuteczniejszego poparcia budowy pomnika postanowiono w dniach 18, 19 i 20 sierpnia urządzić kiermasz, z którego dochód po pokryciu kosztów przeznacza się całkowicie na budowę pomnika. Program tego kiermaszu w głównych zarysach przedstawia się następująco:

W dniach 18 i 19 „Krakowskie Welele", 19 sierpnia wieczorem capstrzyk z pochodami.

W niedzielę, dnia 20 sierpnia o godz. 6-tej rano pobudka — hejnał z wieży. O godz. 9 zbiórka przed Domem św Józefa skąd się wyrusza na wspólne nabożeństwo, na którem śpiewać będą oba koła jarocińskie.

Po nabożeństwie przerwa.

Po przerwie odbędą się za nagrodami wyścigi konne, na rowerach 40 klm., bieg okrężny 3 klm., wyścigi młodzieży, wyścigi psów i t. d.

W popisach towarzystw o nagrodę — występują: koła śpiewackie, drużyna sokola, kluby piłki nożnej, harcerze, Koło sceniczne. Jako widowiska będą: Muzeum starożytności, ogród zoologiczny, atelier fotograficzny, Dom z 1001 nocy i t. d.

Bliższe szczegóły omówią ukazać się mające programy afiszowe i ogłoszenia w prasie oraz szczegółowe programy, które już dziś zamówić można.

Interesenci chcący brać czynny udział bądź to w wyścigach, bądź to w popisach lub we wystawach, zechcą się zgłośić najpóźniej do 10 sierpnia b. r. do biura Budowy Pomnika i kiermaszu w Jarocini ul. Warszawska narożnik ul. Ogrodowej nr. 23, tel. 36

Biuro Komitetu Budowy Pomnika „Wolności“ w Jarocinie.

Jarocin, dnia 26. 7. 22.

Miesięczne pobory urzędnika państwowego.

Kategorja	I. Klasy miejscowości				II Klasy miejscowości*				III. Klasy miejscowości				IV. Klasy miejscowości			
	Kawaler	Rodzina			Kawaler	Rodzina			Kawaler	Rodzina			Kawaler	Rodzina		
		mała	średnia	duża		mała	średnia	duża		mała	średnia	duża		mała	średnia	duża
IV.	144 000,—	161 000,—	173 750,—	186 500,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.	128 050,—	145 050,—	157 800,—	170,550,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI.	112 350,—	129 350,—	142 100,—	154 850,—	101 640,—	116 940,—	128 165,—	139 892,—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	92 400,—	109 400,—	122 150,—	134 900,—	83 560,—	98 860,—	110 335,—	121 810,—	74 720,—	88 320,—	98 520,—	108 720,—	—	—	—	—
VIII.	80 600,—	97 600,—	110 350,—	123 100,—	72.865,—	83 155,—	99 640,—	111 115,—	65 130,—	78 730,—	88 930,—	99 930,—	—	—	—	—
IX.	69 562,50	86 562,50	99 312,50	112 062,50	62 868,75	78 168,75	89 643.75	101 118,75	56 175,—	69 775,—	79 975,—	90 175,—	49 481,25	61 881,25	70 306,25	79 231,25
X.	56 400,—	73 400,—	86 150,—	98 900,—	50 960.—	66 230,—	77 735,—	89.210,—	45 520,—	59 120,—	69 320,—	79 520,—	40 080,50	51 980,50	60 905,50	69 830,50
XI.	44 850,—	61 850,—	74 600,—	87 350,—	40 515,—	55 815.—	67 290.—	78 765,—	36 180,—	49 780,—	59.980,—	70 180,—	31 845,—	43 745,—	52 670,—	61 595,—
XII.	39 500,—	56 500,—	69 250,—	82 000,—	35 675,—	50 975,—	62 450,—	73 925,—	31 850,—	45 450,—	55 650,—	65 850,—	28 025,—	39 925,—	48 850,—	57 775,—

Dodatek za kierownictwo wynosi dla kategorji IV. 56 650,— mk., a za 4 lata wyższych studji 18 128,— mk.
„ „ „ „ „ „ V. 28 332,50 mk., a „ 4 „ „ „ 14 739,— mk.
„ „ „ „ „ „ VI. i VIII. 16 995,— mk., a „ 4 „ „ „ 11 896,— mk.

Do I. Klasy miejscowości należy miasto Poznań.

Do II. Klasy miejscowości należą: Biedrusko, Brodnica, Bydgoszcz, Chojnice, Działdowo, Gdynia, Główna, Gniezno, Grudziądz, Inowrocław, Kartuzy, Kępno, Kościerzyna, Krotoszyn, Ostrów, Leszne, Lubon, Ławica, Puck, Rawicz, Reda, Starogard, Starołęka, Tczew, Toruń, Wejherowo, Zbąszyn.

Do III. Klasy miejscowości należy: Brzezno, Chełmno, Chełmża, Chodzież, Chylonja, Czarnków, Czersk-Dębek, Gniew, Gołubie, Gostyń, Grodzisk, Hel, Howo, Jabłonowo, Jarocin, Jastarnia, Karwia, Kcynia, Kolebka, Koronowo, Kościań Kowalewo, Krzeszenia, Kwidzyn, Laskowice, Lubawa, Mały Kack, Miasteczko, Międzychód, Mogilno, Nakło, Naszyn, Nowe Miasto, Nowy Dwór, Nowy Tomyśl, Oborniki, Odolanów, Oksywija, Orłowo, Ostrzeszów, Pelplin, Pleszew, Pniewy, Rekowo, Rogoźno, Rumia, Samonin, Sieraków, Sikorzyna, Skalmierzyce, Skarszewy, Sławkowo, Śmigiel, Śrem, Środa, Staszyn Mały, Staszyn, Wielki, Strzałkowo, Strzelno, Subkowy, Swarzewo, Swiecie, Świętowo, Szamotuły, Terespol, Trzemeszo, Tuchola, Tusza Wielka, Wąbrzeźno, Wągrowiec, Wieleń, Wielka Wieś, Witkowo, Wolsztyn, Wronki, Września, Zagórze, Zajączkowo, Żelistrzewo, Żnin.

Do miejscowości Klasy IV-tej zaliczają się wszystkie pozostałe miejscowości na terenie b. dzielnicy pruskiej, więc też i Koźmin.

Wiadomości miejscowe

Uroczystość poświęcenia szkoły w Trzebinie (pow. Koźmin.) Nowy rok szkolny rozpoczął się pamiętną uroczystością dla gminy polskiej w Trzebinie, która dość długo czekała za szkołę polską i doczekała się wreszcie ziszczenia swoich nadziei. Szkoła ta przez blisko 30 lat była w rękach niemieckich i przez tyle również lat pracowała wrogo dla ludności tejże gminy. Trudno było uzyskać i teraz jeszcze ten jedyny skarb ostatnich kolonistów niemieckich, tembardziej iż szkoła ta była ewangielicką. Dzięki jednak niezłomnej woli gminy trzebińskiej udało się wreszcie szkołę dotąd niemiecką i ewangielicką uzyskać a dzień 4 sierpnia zawyrokował dla gminy wspaniałą uroczystość poświęcenia upragnionej szkoły. Na uroczystość tę przybył również X prob. Pieniąszkiewicz z Wałkowa, który dokonywał akt poświęcenia, uzupełniając piękną przemową, w której wspomniał dawne zadania tej szkoły i wskazał na podwójne znaczenie tego dnia, tembardziej że i dla nauczyciela był ten dzień pierwszym krokiem jego praktyki zawodowej. Pan inspektor tymczasem wprowadzał w urząd młodego nauczyciela, akcentując w swojej przemowie wzajemne obowiązki nauczyciela i dziatwy, i nawołując zarazem zebraną radę szkolną do uprzyjemnienia i ułatwienia jego pracy. Wspaniałą i pamiętną te uroczystość zakończył pan naucz. Sowinski z Galewa, który dziatwę szkolną dotychczas uczęszczającą do jego szkoły, oddał swojemu następcy w szkole trzebnickiej, a na końcu w murach szkolnych po raz pierwszy zabrzmiała pieśń „Boże coś Polskę.“ X. X.

Borek. W sobotę 5. b. m. zauważył jeden z Posterunkowych P. P. z Borku zwłoki utopionego który już od pare dni leżał we wodzie. Po wydobyciu zwłok z kanału przy Karólewie poznano że jest Jan Jarocki z Borku człowiek w podeszłem wieku. Przyczyne śmierci niewyśledzono.

Z strejku. Także w okolicy Borku panuje owa brzydka zaraza strejkowa, którą wywołali robotnicy rolni. Owa zbrodnia wywołała u naszych obywateli miasta dużo wzburzenia. Duch obywatelstwa ożył i wszyscy co żyją i mogą pracować w roli dążą z największą chęcią tam, gdzie brak rąk do pracy. Wielcy i mali panowie i panienki kupcy i rzemieślnicy, pomocnicy i uczniowie jednem słowem wszyscy udzielają dworom pomocy, aby jaknajwięcej z pola zwieść do stodół lnb stogów. Tak miasto Borek wysyła ludzi do Zimnowody około 200, do Karólewa 50, do Jeżewa około 50, do Jawór 30, do Koszkowa także kilku. Po większej części wszystkie dwory są czynne przez chętnych do pracy. Ten widok naturalnie razi strajkujących i odgrażaniem chcą przeszkodzić chętnym przy pracy. Zachodziły różne zajścia. Bo strajkujący się grupili masami uzbrojoni w grube kneble i odgrażali chętnym do pracy połamaniem kości, jeżeli się dadzą więcej razy widzieć u pracy. Innym odgrażali podpaleniem, i t. d. Jednakowoż temu wszystkiemu zapobiegło wojsko które przybyło w sobotę wieczorem do miasta i rozlokowało się po dworach i w mieście tak że teraz ochotnicy mogą śmiało pracować bo bezpieczeństwo jest zapewnione.

Szczęść im Panie Boże! Jeden z obywateli.

Kronika policyjna

22. 4. 22 zostali Antoni P. i Aedrzej F. z Potarzycy w Koźminie przytrzymani przez pol. śl. w chwili gdy oferowali naszym kupcom 15 ctr. kartofli, które z kopca własności p Józefa Pomernackiego w Potarzycy skradli. — W nocy 29. 4. 22 patrol nocny przychwycił St Idziego. J. R. Wł. J. niosąc razem 5 ctr perek z kopca Eibicha z Lipówca. — 30. 4. 22 W sobotę wieczorem wzięto w opiekę policyjną pijanego Fr. T. z Koźmina, któremu podano wódkę w szklance od piwa. Winnych podano do kary. — W nocy z dnia 3. na 4. V. 22 zbiegł Fr. M. parobek Jana Marciniaka z Sapierzyna zabierając kilka ubrań i inne rzeczy. Złodziej został już przyaresztowany i czeka go więzienie. — 11. V. 22 skradziono Ferdinandowi Heisingowi w Orli kilka ctr. perek z kopca i kilka ctr. przenicy z zamknięty stodoły. Sprawców wykryto Ig. K., J. J. i J. L. z Orli. — W nocy z dnia 13. na 14. V. 22 włamano się i skradziono ze szopy wdowy Magd. Groblewskiej ul. Jarocinska artykuły żywnościowe wartości 40,000 marek. — 18. V. 22 wsadzono do więzienia pol. pijanych St. J., P. M., i J. M. z G. którzy spowodowali zbiegowisko w rynku. Winnych nie minie kara. — 20 V. 22 wyśledzono, iż St. R. z Wrotkowa sprzedał łańcuch pochodzący z kradzieży u Telesfora Szłopinskiego Wrotków w porze zimowej. Wartość łańcucha 6000 mk. — 16 V. 22 skradła małoletnia A. Sz. z K. 30,000 mkp. z interesu Antoniego Młotowskiego przy ul. Klasztornej. Policji śl. udało się pieniądze odszukać w klozecie, tamże przez sprawczyni wrzucone. — W nocy z dnia 16. na 17. V, 22 skradziono z stajni p. Jana Marciniaka w Sapieżynie szory wart. 70,000 mk. Złodziej zbiegł bez śladu. — 30. 5. 22 umiejętnie usiłował A. J. z Borzęcic zfałszować kartkę z 1 na 10 ctr. pszenicy przez co uzyskał by zamiast 10,000 100,000 mk. na szkodę p. Jagodzinskiego w Koźminie. Wnet stanie sprawca za kratą oskarżonych.

Wiadomości pozamiejscowe

Kalisz. (Pożar Banku Ziemi Kaliskiej). W nocy z soboty na niedzielę mieszkańcy Kalisza zaalarmowani zostali pożarem, jakiego pastwą stał się dach Banku Ziemi Kaliskiejj Pożar wybuchł około godziny 1. w nocy. Na miejsce pożaru pierwszym przybył komisarz Policji Państwowej, p. Grzywak, wkrótce przybyła Straż Ochotnicza. dzięki zabiegom której pożar udało się zlokalizować. Dach Banku uległ całkowitemu spaleniu. Że pożar nie ogarnął niższych pięter należy zawdzięczać temu, iż sufity Banku są zbudowane z żelazo-betonu. Straty są miljonowe.

Zezwolenie na widowiska. Ministerstwo spraw wewnętrznych rozesłało do województw okólnik w sprawie koncesji na widowiska. Okólnik zaleca baczenia na to, by impresarjo był dostatecznie inteligentny i odpowiedzalny za moralność i poziom kulturalny. Dalej zaleca okólnik, by na prowincji nie robiono trudności w wydawaniu koncesji na kinoteatry, lecz by starano się o obrazy pożyteczne.

Wyprawa na dno morskie. Trawler „Racer“ (statek do połowu min) wyłowił drugi już miljon funtów szterlingów w złocie. Jest to część transportu złota, które w swoim czasie przewoził okręt „Laudentio“ z Anglji do Ameryki. Statek ten zatonął, wpadłszy na minę niemiecką. We wrześniu rb. „Racer“ ma podjąć znów pracę. Oczekiwane jest wydobycie pozostałych kilku miljonów funtów.

Ruch w Towarzystwach

Członkom „Stowarzyszenia Urzędników Państwowych, Komunalnych i Samorządowych Tz. w Koźminie“ komunikujemy niniejszem, że zapowiedziane zebranie miesięczne na niedzielę, dnia 13. b. m. w Koźminie się nie odbędzie.

Zebranie to odbędzie się w niedzielę, dnia 20. b. m.

Koźmin, dnia 10. sierpnia 1922 r.

Zarząd

W naszym rejestrze spółkowym zapisano dzisiaj pod Nr. 27 statutem z dnia 30 lipca 1922 r. utworzoną Spółdzielnię pod firmą

Bank Samopomocy

zapisana Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Koźminie.

Celem Spółki jest podnieść dobrobyt społeczeństwa przez dostarczanie dogodnego kredytu i krzewienie oszczędności.

Udział wynosi 200 000 marek.

Kwota odpowiedzialności 400 000 mk. za każdy udział.

Ilość udziałów jest nieograniczoną.

Członkami Zarządu zostali wybrani:

1. Skrzypczak Ludwik, kupiec w Koźminie,
2. Mroczek Antoni, hotelista w Koźminie.

Wszelkie obwieszczenia dotyczące Spółdzielni będą umieszczane w Orędowniku Koźmińskim.

Oświadczenia woli w imieniu Spółki uskutecznia Zarząd w ten sposób, że pod firmą Spółki kładzie przynajmniej dwóch członków tegóż swe podpisy; Rada Nadzorcza zaś przez wymienienie tejże kładzie prezes lub jego zastępca swój podpis.

Spółdzielnia jest założoną na czas nieograniczony.

Rok obrachunkowy jest równy z kalendarzowym.

Wgląd w listę spólników jest dozwolony w godzinach urzędowych.

Koźmin, dnia 7 sierpnia 1922 r.

Sąd powiatowy

„Torf prasowany"

po cenach przystępnych w większych i mnieiszych ilościach

poleca

Paul Schulz

Gostyń

Zapisujcie Orędownik powiatu koźmińskiego

Korzystnie do nabycia

używany

kryty powóz, bryczki na rysorach wszelkiego fasonu, wozy robocze

Kazimierz Staszak

Budowa nowych bryczek i wozów

Borek, powiat Koźmin

Bank Koźmiński

Sp. z nieogr. odpow. w Koźminie.

Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności w Poznaniu nr. 200558, w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej w Ostrowie oraz w Banku Związku w Poznaniu

przyjmuje

Oszczędności

płaci procent według umowy i załatwia szybko i tano — wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości —

Teraz jest czas

sprzątnięte zboże zabezpieczyć!

Najkorzystniej uczynić to można w Krajowem Ubezpieczeniu Ogniowem :-: :-:

Najlepiej Wam doradzi w tem ajentura **W. Schwintowski**

zast. procesowy w Koźminie, Murna 24 Tel. 83

Wnioski bezpłatnie!

Centryfugi

rozmaitej wielkości posiada na składzie i poleca

A. Tomaszewska

Borek

Na sprzedaż

kożuch sportowy

(Biber)

Gdzie? wskaże ekspedycja Orędownika.

Habe einen

Sportpelz

(Bieber)

zu verkaufen

Wo? sagt die Expedition dieses Blattes

Wszelkie towary kolonialne, delikatesy, wina, likiery i koniaki z najprzedniejszych fabryk :-: :-: zawsze świeże cukierki i czekolady

poleca

po najtańszych cenach

Sämtliche Kolonialwaren, Delikatessen, Wein, Liköre und Koniaks altbekannter :-: :-: :-: Firmen :-: :-: :-: Konfekts und Schokoladen

empfiehlt

billigst

Stanisław Michalski, Koźmin

Rynek 14 Telefon 5

Szkolną mapę Polski

Tomaszewskiego cena 400,— mk.

jako też polityczną mapę Europy Bazewicza cena 1000,— mk.

poleca

Księgarnia E. Kraszewskiego w Koźminie

Wydawnictwo Orędownika

Książki szkolne

i do nabożeństwa

tablice, rysiki i zeszyty

poleca

Edward Kraszewski

(Wydawnictwo Orędownika)

Maszyny i narzędzia rolnicze

Specjalność: młóckarnie, maszyn. do czyszcz. zboża, kartoflarki (syst. Harder) **itd.**

Seperatory do mleka pozagran. pierwszorz. fabr. w wzsystk. wielkościach

poleca z składu z natychmiastową dostawą

Landwirtschaftl. Maschinen u. Geräte

speciell Dreschmaschinen, Getreidereiniger, Kartoffelroder Syst. Harder etc. Milchseperatoren erster ausländischer Fabrikate in allen Größen vom Lager sofort lieferbar empfiehlt

Telefon nr. 6 **Arnold Langner, Borek** Telefon Nr. 6